

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Tromsø, 11. april 2016

Høringsuttalelse:

Gjedrem-utvalgets rapport *Kunnskapssektoren sett utenfra*

Vi viser til høringsbrev av 11. januar 2016. Norgesuniversitetet takker for invitasjonen til å kunne avgi en høringsuttalelse. Vi er en av de organisasjonene som er nevnt både i Meld. St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet* og i Gjedrem-utvalgets rapport *Kunnskapssektoren sett utenfra*.

Sammendrag

Med utgangspunkt i Norgesuniversitetets mål og virke rettet mot digitalisering for utdanningskvalitet diskuterer vi tre poenger i Gjedrem-utvalgets rapport:

- forslaget om å samle et stort antall enheter i et forvaltningsorgan for høyere utdanning
- kriteriene for en slik samling
- styrets rolle for kvalitetssikring og legitimitet

Vi argumenterer for at en hel- eller delvis samorganisering av nasjonale støtteenheter må begrunnes i styrking av og synergier mellom enhetenes faglige funksjoner, kompetanse og gjennomføringskraft, hvor målet er å styrke sektorens utdanningskvalitet. Vi understreker også at en tett kobling til sektorens læresteder er en sentral suksessfaktor for oss i dag, slik det også vil være for samorganiserte støtteenheter i fremtiden. Vi beskriver videre det utstrakte samarbeidet Norgesuniversitetet har med tilgrensende støtteenheter, samt utfordringene vi ser ved en formell hel- eller delvis samorganisering. Det siste gjelder særlig den risiko en enhet som fremmer pedagogisk utvikling gjennom utnyttelse av teknologi løper for å bli overkjørt i de daglige prioriteringene av større og dominerende teknisk-administrativt orienterte miljøer med fokus på administrative prosesser, infrastruktur og den "tekniske siden" av teknologien.

Argumentasjonen leder frem til et forslag om å samle kvalitetsutviklende oppgaver i et *nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning*. Senteret vil bistå lærestedenes utdanningsrettede støttefunksjoner og utdanningsledelse og samtidig være et strategisk virkemiddel for departementet. Det vil, på bakgrunn av det vi vet om utfordringer og muligheter det nærmeste tiåret, hvor digitaliseringen spiller en helt sentral rolle, styrke kvalitetsutviklingen i høyere utdanning og være et eksempel på det Meld. St. 18 henviser til som "konsentrasjon for kvalitet".

1. Norgesuniversitetets oppgave: Digitalisering for utdanningskvalitet

Norgesuniversitetet er en 1.4.4-enhet under Kunnskapsdepartementet og pådriver for høyere utdanning i arbeidet med å utnytte IKT for læring og utdanningskvalitet. Det overordnede målet formuleres i Prop. 1 S (2015-2016):

NUV skal stimulere til utvikling og bruk av teknologi for læring og fleksible studietilbud i høgre utdanning. Vidare skal NUV fremme utdanningssamarbeid mellom høgre utdanning og arbeidsliv gjennom bruk av læringsteknologi.¹

Norgesuniversitetet skal fremme utnyttelse av digitale teknologier for å videreutvikle eksisterende læringsformer og skape nye pedagogiske handlingsrom "basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap"².

Høyere utdanning er, som de fleste andre av samfunnets sektorer, preget av digitaliseringen. Den påvirker og endrer arbeidsflyt, arbeids- og samarbeidsformer, form og innhold, prosess og produkt. Digitaliseringen har kommet lengst innen sektorens forskning og administrative prosesser, men setter etter hvert preg også på den pedagogiske virksomheten. *Digital tilstand 2014*³ viser imidlertid at denne utviklingen ikke går særlig fort.

En rekke perspektiver på digitalisering av utdanningsvirksomheten:

- digital teknologi skaper, riktig utnyttet og i samspill med andre innsatsfaktorer, et mulighetsrom for nyskapende og innovativ pedagogikk i alle studiemodeller – både campus-baserte, fleksible og nettbaserte,
- digital teknologi er en forutsetning for gode fleksible studietilbud (og for studieprogrammer på tvers av campuser) som utover ren tilgjengelighet omfatter meningsfylte læringsfelleskap og læringsfremmende studentsamarbeid,
- digitaliseringen er sentral for å ivareta akademias ansvar for kompetanseutvikling i arbeidslivet med egnede læringsformer,
- digitaliseringen kan knytte utdanning og forskning tettere sammen og utnytte forskningens metoder, datagrunnlag og analyseverktøy i læringsarbeidet,
- digital profesjonskompetanse, som omfatter bl.a. beherskelsen av digitale metoder, arenaer og medier for kunnskapsarbeid innen eget fagfelt, er en del av det som gjør studentene relevante og attraktive på arbeidsmarkedet.

Digitaliseringen styrker verktøykassen for å skape studentaktive læringsformer som samarbeidslæring, omvendt klasserom, case-basert læring, studentforskning, m.fl., samt vurderingsformer som spiller sammen med slike læringsformer. Slik vil digitaliseringen kunne bidra til refleksjon, danning og læring, og gi studentene kompetanse, ferdigheter og holdninger etterspurt av et moderne arbeidsliv. Forutsetningen er at pedagogikk og teknologi spiller på lag med organisasjon, ledelse og kompetanseutvikling.

Denne utviklingen skal Norgesuniversitetet stimulere, bistå og fremme. Hensikten er bedre læring og læring for flere, samt økt utdanningsrelevans og større gjennomstrømming. Dette er kriterier for god kvalitet⁴. Norgesuniversitetets arbeidsfelt er slik sett *digitalisering for*

¹ Side 171

² Lov om universiteter og høyskoler, § 1-3

³ Norgesuniversitetet 2015, *Digital tilstand 2014*, Norgesuniversitetets skriftserie 1/2015

⁴ For en diskusjon om utdanningskvalitet, og særlig pedagogisk motivert digitalisering, vises til Norgesuniversitetets to artikkelsamlinger om temaet: Trine Fosslund, Kirsti Rye Ramberg, Eva Gjerdrum (red.) 2013, *Ulike forståelser av kvalitet i norsk fleksibel høyere utdanning – teknologi og læring på og utenfor campus*, Norgesuniversitetets skriftserie 1/2013, og Yngve Nordkvælle, Trine Fosslund, Grete Nettelund (red.) 2013, *Kvalitet i fleksibel høyere utdanning – nordiske perspektiver*, Akademika forlag. Videre vises til Yngve Nordkvælle, Trine Fosslund, Kirsti Rye Ramberg 2016, *Kvalitetskjeden i høyere utdanning – en guide for digital kompetanse og undervisningskvalitet*, Norgesuniversitetets

utdanningskvalitet på sentrale arenaer som utdanning på campus, utdanning utenfor campus i fleksible studiemodeller og samarbeid med arbeidslivets aktører om kompetanseutvikling.

Norgesuniversitetets fremste virkemidler for å ivareta sitt ansvar er:

- rådgivning til Kunnskapsdepartementet og sektorens læresteder, basert på kunnskapsutvikling og -kartlegging,
- utvikling av kunnskapsressurser for lærestedenes støttefunksjoner og utdanningsledelse,
- samarbeid med andre nasjonale sektoraktører og interessenter,
- bidrag til praksisutvikling og -endring ved lærestedene gjennom utlysninger av prosjekter innen pedagogisk spissede temaer.

2. Kommentarer til noen sentrale poenger i Gjødrem-rapporten

Rapporten foreslår en samorganisering av alle 1.4.4-enheter, aksjeselskaper og forvaltningsopp-gaver, inkl. departementets forvaltningsoppgaver, i et eget, stort forvaltningsorgan. Det gis uttrykk for at både aksjeselskaper og enhetenes styrer er uønsket og bør fjernes.

Forvaltningsenheten skal ivareta styringsdialogen med lærestedene. Det hele er begrunnet i enklere styringslinjer for departementet og en rendyrking av departementets rolle som sekretariat for politisk ledelse.

Det kan hevdes at argumentasjonen er av mer teoretisk og ideologisk karakter enn av faglig, i betydningen av den ikke på noen substansiell måte går inn på hva de ulike enhetene faktisk bidrar med. Enhetenes faglige roller og funksjoner blir i liten grad adressert, hverken hver for seg eller i sammenheng. Det eneste de i denne konteksten synes å ha til felles er at de ivaretar såkalte forvaltningsoppgaver på vegne av departementet. Utover dette er det vanskelig å se fellesnevnerne for enheter som Artsdatabanken, BIBSYS, CRISTin, FSAT, Nasjonalt senter for realfagsrekruttering, Norgesuniversitetet, Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, NSD, UNINETT og til dels Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU). Det er også vanskelig å se hvordan gjennomføringskraft og kvalitet på enhetenes resultater enkeltvis eller samlet vil vinne på en samorganisering av alle disse i ett felles organ. Rapporten bærer, som den selv poengterer som en begrensning, preg av å være "kunnskapssektoren sett utenfra".

Norgesuniversitetets syn på forslaget om samorganisering i ett forvaltningsorgan er at begrunnelsen for dette i stedet må søkes ut fra hvorvidt disse enhetenes faglige funksjoner fremmes og styrkes av en slik samorganisering. Hensikten må være at resultatet av samorganisering blir styrket kvalitet i sektorens utdanningsprosesser, sammenlignet med tidligere. Dette blir ikke diskutert i rapporten.

Vi er positive til samorganisering med andre nasjonale støtteenheter der målet er å styrke de områder som er Norgesuniversitetets faglige rolle og særpreg, slik at vårt bidrag til helheten styrkes og synergi skapes.

Tyngden i den forvaltningsenheten som foreslås i Gjødrem-utvalgets rapport vil være aktører som i dag tilbyr tjenester basert på egenutviklede eller innkjøpte og driftede tekniske løsninger: UNINETT med det nasjonale forskningsnettet, med administrative fellestjenester (tidl. UNINETT FAS) og med datalagrings- og beregningstjenester gjennom datterselskapet Sigma2, CRISTin med teknisk løsning for forskningsdokumentasjon, FSAT med løsninger for samordna opptak og Felles studentsystem, NSD med databaser, BIBSYS med drift av biblioteksystem, osv. Disse enhetene har flere fellestrekk. De støtter administrative prosesser i sektoren og / eller primærprosesser

med fokus på teknologien, og er utpregede teknologimiljøer som utvikler og / eller drifter tekniske løsninger.

Norgesuniversitetet deler ingen av disse trekkene. Vi tilbyr ingen egne tekniske løsninger, men fremmer den pedagogiske utnyttelsen av digital teknologi. Vi retter ikke vårt hovedfokus mot administrative prosesser, men mot pedagogiske. Vi er opptatt av pedagogiske problemstillinger, utfordringer og muligheter i høyere utdanning med teknologi for å bidra til å skape nye pedagogiske handlingsrom for læring og vurdering. Våre arbeidsformer omfatter utredning, analyse, rådgiving, utprøving og utfordring av etablert praksis gjennom prosjekter, utvikling av kunnskapsressurser, med mer, på vegne av sektoren og i tett dialog med sektorens interessenter, slik som arbeidslivets aktører. Dette skiller oss i stor grad fra de fleste andre enhetene som rapporten foreslår samorganisert.

Med våre oppgaver og med vår faglige profil mener vi at det er grunn til å betrakte gjennomslag og prioritering i en slik stor forvaltningsenhet som en betydelig utfordring. Vi ser ikke at det vil gi den styrking av vårt ansvarsområde som vi etterlyser. Dette gjelder også hvis en slik forvaltningsenhets mandat spesifikt beskriver vår rolle; i de løpende beslutningsprosessene vil vi kort og godt alltid være i mindretall.

I modellen som foreslås er det ingen plass til styrer, siden det vil forkludre departementets styringslinjer. Dette utdypes imidlertid ikke noe mer. Det er viktig at Norgesuniversitetet har en tett og løpende kobling til sektorens læresteder og arbeidslivets aktører. Vi har flere mekanismer for å sikre at langsiktige beslutninger reflekterer behov og tenkning i sektoren. Den fremste er vårt styre, som er sammensatt av utvalgte interessenter i henhold til en fordelingsnøkkel som speiler vårt mandat. Gjennom styret mottar vi innspill fra sektoren og arbeidslivet, og arbeid i enhetens eget fagmiljø kvalitetssikres av styret. Denne ordningen borger også for legitimiteten i alt Norgesuniversitetet foretar seg.

Andre koblinger til sektorens institusjoner og arbeidslivets aktører er ekspertgruppene som vi oppretter innen bestemte innsatsområder og som er blant sektorens fremste "stemmer" på det aktuelle saksfeltet. Ekspertgruppene settes sammen av både vitenskapelige spesialister, administrative sakkyndige på ledelsesnivå, representanter for Norsk studentorganisasjon og fra arbeidslivet. En annen kobling er utlysingsprosessen for prosjektsøknader, hvor lærestedenes toppledelse skal vurdere egne søknaders bidrag til institusjonens strategiske satsning på utdanningskvalitet. Dette sikrer presumtvt at prosjekter inngår i lærestedenes strategiske arbeid med kvalitetsutvikling, og er en viktig kobling til lærestedenes ledelse. Fortløpende dialog med sektorens fagmiljøer sikres bl.a. gjennom prosjektoppfølgning og årlig konferanse for prosjektmiljøene.

Tett og løpende kontakt med våre målgrupper er en viktig suksessfaktor, og styrefunksjonen er en sentral måte å sikre denne kontakten.

3. Norgesuniversitetets samarbeid med aktører i sektoren

Norgesuniversitetet har, i tillegg til kontakt med UHRs utdanningsutvalg, løpende samarbeid med en rekke tilgrensende nasjonale støtteenheter. Det er også et potensial for utvidet samarbeid. Vi er positive til å vurdere formalisert samarbeid og samorganisering med disse med hovedmål om å fremme utdanningskvaliteten.

UNINETT

UNINETT har ansvar for eCampus-satsningen på læringsteknologi, som skal avsluttes i 2016. Norgesuniversitetet har i lengre tid samarbeidet med eCampus. Vi deltar i eCampus prioriteringsråd, og oppfordrer til bruk av eCampus-løsninger i våre prosjektutlysninger. De

læringsteknologiløsningene som er etablert i prosjektperioden, må ivaretas og utvikles videre, og en fremtidig faglig tilknytning til fagmiljøet rundt dagens eCampus vil styrke innsatsen på dette viktige området. eCampus sitt fagmiljø for læringsteknologi og Norgesuniversitetet som en pedagogisk orientert "konsulent"-bro til lærestedene vil kunne gjensidig styrke våre fagmiljøer og vår felles evne til å bistå lærestedene.

NOKUT

Norgesuniversitetet har en bred kontaktflate med NOKUT. NOKUT er representert i våre ekspertgrupper (p.t. ekspertgruppen for digitalisering og utdanningskvalitet) og enkeltpersoner i Norgesuniversitetet er sakkyndige ved NOKUTs godkjenning av nettstudier.

Norgesuniversitetet ga sin støtte til forslaget om å styrke NOKUTs bidrag til kvalitetsheving i universitets- og høyskolesektoren⁵. Vi tolket det som en styrking av *utvikling* relativt til *kontroll*, for å bidra til mer helhetlig til kvalitetsutviklingen ved sektorens læresteder. I tråd med dette stilte Norgesuniversitetet seg positive til at NOKUT videreutvikler metodikk som undersøker bredere deler av det samlede kvalitetsarbeidet, enn det som reflekteres i begrepet kvalitets-sikringssystem. Et NOKUT med et bredere kvalitetsmandat enn som tilsyns- og akkrediteringsorgan, vil kunne utgjøre et fagmiljø, hvor vi gjensidig styrker kompetansen og gjennomføringsevnen.

Senter for IKT i utdanningen

Gjedrem-rapporten diskuterer funksjoner på tvers av sektorer (grunn- og høyere utdanning). Vi stiller oss noe undrende til rapportens omtale av Senter for IKT i utdanningen som en "IKT-funksjon", da dens oppgave, som Norgesuniversitetets, er å utvikle kvalitet ved pedagogisk utnyttelse av teknologi.

Senterets fremste målgruppe er skoleverket inkl. barnehagene. Imidlertid retter det seg også mot høyere utdanning, avgrenset til de studieområder som utdanner for skoleverket – utdanningen av lærere og barnehagelærere. På dette feltet har vi overlappende målgrupper og begge enheter har kvalitetsutvikling vha. teknologi som oppgave overfor lærer- og barnehagelærerutdanningene.

Konkret har vi i lengre tid samarbeidet med Senter for IKT i utdanningen om tjenesten DelRett. Dette er en veiledningstjeneste om opphavsrett, bruk og deling av digitale læringsressurser. Videre har vi i utformingen av spørreundersøkelser til de ulike utgavene av *Digital tilstand* rådført oss med Senter for IKT i utdanningen. Senteret har lang erfaring med sine monitorer for digital tilstand i norsk skole, og vi har kunnet stille kvalitetssikrede spørsmål til lærerutdanningene. Vi har to målgrupper til felles, vi har utdanningskvalitet vha. teknologi som felles mål, og vi har mye til felles når det gjelder kompetanse og kultur.

BIBSYS

Videre har vi en kontaktflate mot BIBSYS som tilbyder av læringsplattformer for MOOC (Canvas, edX) og MOOC-portal. BIBSYS utvikler også felles repository for læringsressurser (DLR) som skal gjøre det enkelt å bruke de samme læringsressursene fra flere steder, på tvers av emner, studieprogrammer, systemer og institusjoner. Også her er det rom for mer samarbeid, ikke minst i lys av NOU 2014:5 *MOOC til Norge: Nye digitale læringsformer i høyere utdanning*.

⁵ Jf. Norgesuniversitetets innspill til høring om foreslåtte endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, 4. februar 2016.

4. Utfordringer ved samorganisering sett fra Norgesuniversitetets ståsted

Selv om vi har et utstrakt samarbeid med støtteenheter i sektoren, også med potensial for styrket samarbeid, så vil en hel eller delvis samorganisering ha en rekke utfordringer. Vi tar i denne vurderingen hovedsakelig utgangspunkt i ønsket om en større grad av konsentrasjon for å skape mer robuste enheter, slik det er formulert i Meld. St. 18.

Norgesuniversitetet ønsker å forbli et statlig organ, og ikke inngå i et AS. Innvendingen mot AS-formen følger Gjedrem-rapportens argumentasjon. Vi er ikke i en kommersiell konkurransesituasjon som skulle tilsi en slik foretaksform. Gitt våre oppgaver og virkemidler, slik som forvaltning av prosjektmidler for utprøving og utvikling av pedagogisk praksis, bør vi være et statlig organ. Personalmessig er den største utfordringen med AS-formen at stillingene til våre medarbeidere som ansatt i universitets- og høyskolesektoren er regulert av tjenestemannsloven, med de rettigheter som denne loven gir, mens Lov om aksjeselskaper har andre og svakere rettigheter for medarbeiderne.

Ved en eventuell delvis implementering av rapportens forslag, med en viss grad av samorganisering, er utfordringen å unngå at vårt handlingsrom begrenses og at vi i praksis overkjøres i større og dominerende teknisk-administrativt orienterte enheter med fokus på infrastruktur og teknologi. Her vil risikoen være at både målgrupper, arbeidsformer, kompetanse og kultur avviker fra Norgesuniversitetets uten at dette mangfoldet tilfører merverdi til en helhetlig pedagogisk kvalitetsutvikling av høyere utdanning vha. teknologi. Den samme utfordringen gjør seg i enda sterkere grad gjeldende ved full implementering av rapportens forslag, som diskutert i kapittel 2.

5. Nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning

Norgesuniversitetet inngår på nasjonalt nivå som bidragsyter til kvalitetsutviklingen i høyere utdanning. Dette er den rolle Norgesuniversitetet selv ønsker å styrke, men viktigere er at dette er en rolle som bør styrkes betraktelig i sektoren.

Vi vet ikke alt, men noe, om hvilke utfordringer som vil karakterisere høyere utdanning og samspillet mellom UH-sektoren og arbeidslivet det nærmeste tiåret. Over lang tid må innsats rettes mot å realisere kvalitetspotensialet i fusjonsprosessene og omforme utdanningsvirksomheten på nye fler-campus-læresteder. Utfordringene omfatter en mer heterogen studentmasse, hvor gjennomstrømming er et sentralt tema, en rask endringstakt i både teknologi, bruks- og adferdsmønstre, en styrket oppmerksomhet på studentenes læringsutbytte, et løpende behov for fornyet og relevant kompetanse i et arbeidsliv i omstilling. Samtidig har den pågående digitaliseringen, både av samfunnet generelt, av arbeidslivet og av høyere utdanning implikasjoner for alle disse utviklingstrekkene.

Digitaliseringen skaper ny kompetanse, nye typer virksomheter og nye typer jobber. Den skaper muligheter, men også usikkerhet, og det svært sannsynlig, at mange av jobbene om ti år ikke finnes enda. Det er UH-sektorens utfordring å forberede studentene på en slik fremtid.

Det er derfor åpenbart at digitaliseringen vil være et sentralt element i kvalitetsutviklingen i sektoren i tiåret som ligger foran oss, ikke bare for å gjøre eksisterende praksis bedre, men for å utvikle bedre praksis. Særlig gjelder dette i en utdanningssektor som må levere mer kvalitet innen gitte økonomiske rammer, både på campus og for å dekke kompetansebehov i et arbeidsliv som vil gjennomgå store omstillinger.

I *Digital tilstand 2014* peker Norgesuniversitetet som en av våre sentrale anbefalinger på viktigheten av å "opprette samordnede støttefunksjoner som omfatter læringsteknologi, medieproduksjon og UH-pedagogikk som evaluerer lærestedets utdanning, knytter praksis til peda-

gogisk forskning, og utvikler undervisernes pedagogiske og digitale innovasjonsevne”⁶. Det vi viser til her er en helhetlig tilnærming til støttefunksjonene som skal bidra til utvikling av kvalitet, av innovativ pedagogikk og av bedre tilrettelegging for læring og vurdering.

Denne tilnærmingen, med nødvendige tilpasninger, foreslår vi også på nasjonalt nivå. Vi foreslår en samorganisering og koordinering av nasjonale støttefunksjoner til lærestedenes utdanningsrettede støttefunksjoner og utdanningsledelse, dvs. til lærestedenes strategiske og operative arbeid med utdanningskvalitet. Med utfordringene nevnt over, vil et *nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning* være en kritisk hjelper og fellesressurs for våre læresteder på alle de arenaene hvor de har et utdanningsansvar; på campus, i fleksible studier og i samarbeidet med arbeidslivet. Samtidig vil det være et viktig strategisk virkemiddel for departementet.

Det er viktig å understreke at et nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning skal bistå sektoren i en helhetlig tilnærming til bredden av kvalitetsutfordringer og -muligheter. Riktignok er digitaliseringen en sentral endringsdriver i en moderne utdanningssektor, men den inngår samtidig som en integrert del av den generelle støtten til utdanningen. Digitaliseringen skaper nye pedagogiske handlingsrom for læringsaktiviteter og vurderingsformer. Samtidig er suksess for digitaliseringen som kvalitetsdriver avhengig av de samme faktorene som den utdanningsvirksomheten den inngår i. Dette omfatter strategisk og operativ utdanningsledelse, pedagogisk og digital kompetanseutvikling, meritteringsordninger og andre insentivsystemer, oppvurdering av utdanningens betydning og prestisje relatert til forskningens, endringsdyktighet og delingskultur, osv.

Det er ikke hensiktsmessig å dublere på nasjonalt nivå kompetansen og støttefunksjonene som lærestedene selv besitter og skal besitte. De pågående fusjonene er begrunnet i styrking av lærestedenes evne til å skape kvalitet.

Det som derimot er hensiktsmessig er å bistå til og støtte lærestedenes eget arbeid med kvalitetsutvikling på de områder der dette er regningssvarende og ut fra lærestedenes behov, samtidig som nasjonal policy på området utdanningskvalitet ivaretas.

Funksjoner som et nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning forslagsvis bør ha ansvar for omfatter bl.a.:

- kartlegge, sammenstille og formidle kunnskapsgrunnlag basert på utredninger og analyser av aktuell forskning og ivareta en ”oversetterfunksjon” mellom på den ene siden den UH-pedagogiske og medieteknologiske forskningsfronten og på den andre siden lærestedenes støttefunksjoner og utdanningsledelse, på en slik konkret måte at det kan fremme lokal praksisendring,
- utvikle kriterier og kunnskapsressurser for utvikling av utdanningskvalitet og pedagogisk nyskaping på ulike områder, inkludert for de rammefaktorer som inngår i kvalitetsarbeidet,
- bistå til kunnskapsoverføringen fra SFU-ordningen til sektoren, slik at funn blir delt effektivt med lærestedenes UH-pedagogiske, læringsteknologiske og studieadministrative støttefunksjoner, og slik at de kan innarbeides i policy og kvalifikasjonsprogrammer,
- tilby nasjonale lisensklarte læringsteknologiske fellesløsninger for samarbeid, innholdsproduksjon, kommunikasjon og vurdering (inkl. digitale læringsomgivelser som LMS og MOOC) og pedagogiske bruksbeskrivelser for disse,
- ivareta funksjoner og tiltak som foreslås i NOU 2014:5 *MOOC til Norge – Nye digitale læringsformer i høyere utdanning*,
- bidra til internasjonalisering av norsk høyere utdanning ved å fremme hvordan læringsteknologiske fellesløsninger kan utnyttes til å følge opp norske utvekslingsstudenter i

⁶ Side 146

- utlandet, trekke inn utenlandske eksperter i norske studieprogrammer og til å samarbeide om studieprogrammer med utenlandske læresteder,
- initiere, delfinansiere og følge opp prosjektvirksomhet som utforsker ny pedagogisk praksis og innovativ tilrettelegging for læring, samt formidle overførbare funn og erfaringer fra virksomheten til sektorens læresteder,
 - koordinere etableringen av nasjonale krav til pedagogisk basiskompetanse,
 - være pådriver for å utnytte teknologi til å ivareta akademias ansvar for kompetanseutvikling i arbeidslivet og livslang læring, samtidig som både pedagogisk begrunnet og fagnær utnyttelse av teknologi i studieprogrammene gir studentene arbeidsrelevant kompetanse,
 - være strategisk virkemiddel for Kunnskapsdepartementet,
 - drive konsulentvirksomhet som kombinerer alle ovenstående oppgaver med rådgiving og bistand til lærestedenes arbeid med kvalitetsutvikling på utdanningsområdet og til nasjonal policyutvikling.

Hvis man skal hente konkrete eksempler på hvilke fagmiljø som ivaretar disse oppgavene i dag, og som kan vurderes å inngå i et nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning, er det nærliggende å samle dagens Norgesuniversitetet, de deler av UNINETT som har ivaretatt læringsteknologi (eCampus), og de deler av BIBSYS som nå tilbyr MOOC-rammeverk (p.t. Canvas og Open edX), arkivløsning for læringsressurser og annen læringsteknologi.

Videre bør et slikt senter, som altså har som oppgave å fremme sektorens utdanningskvalitet både uten og med teknologi, omfatte deler av NOKUT som skal ivareta kvalitetsutviklingsvirksomheten som foreslås i endret forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning. Her vil det etter Norgesuniversitetets oppfatning kunne bli en mulig rolleutfordring ved lærestedene mellom NOKUT som kontrollorgan og NOKUT som kvalitetsutvikler. Det er derfor mulig å se for seg at det nasjonale senteret omfatter den kvalitetsutviklende delen av NOKUT. Slik kan NOKUTs rolle som kontrollorgan rendyrkes, noe som det også pekes på i Gjedrem-rapporten⁷.

I tillegg vil internasjonaliseringsoppgaver som i dag ivaretas av Senter for internasjonalisering av utdanning (SiU) og som først og fremst har kvalitetsutvikling av utdanningene som formål, være aktuelle å etablere i det foreslåtte senteret med de oppgaver som spesifikt retter seg mot høyere utdanning (bl.a. programmer, støtteordninger og utredningsvirksomhet).

I dag brukes fagmiljøet ved UHR til viktige utredningsoppgaver innen kvalitetsutvikling av utdanningene av departementet, som f.eks. utredninger om kvalitet i praksisordninger, felles innhold i sosialutdanningene, osv. I tråd med anbefalingene fra Meld. St. 18 (2014–2015)⁸ og Gjedrem rapporten⁹ vil det være naturlig at departementets forvaltningsoppgaver som er relevant for utvikling av utdanningskvalitet og som i dag utføres av UHR, legges til det foreslåtte nasjonale senteret for kvalitet i høyere utdanning.

Ifølge Gjedrem-rapporten utgjør statlig bevilgning til høyere utdanning 32,5 milliarder kroner. Vi foreslår at det innen rammene av denne bevilgningen avsettes et beløp til drift av et nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning som skal bistå sektorens læresteder med kvalitetsutvikling av utdanningen i den digitale tidsalder.

Et nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning må, som Norgesuniversitetet i dag, sikre koblingen til sine interessenter gjennom ulike formelle kontaktflater og beslutningsstrukturer. I den sammenheng må også et styre som gjenspeiler denne koblingen vurderes.

⁷ Side 61

⁸ Avsnitt 6.2.3, side 69

⁹ Side 43

Et nasjonalt senter for kvalitet i høyere utdanning med rolle som kvalitetsfremmer bør drøftes i den forestående stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning. Forslaget vil bidra til at det samlet blir flere robuste enheter også på virkemiddelsiden, som ledd i det Meld. St. 18 kaller "konsentrasjon for kvalitet".

Med vennlig hilsen

Eva Gjerdrum
Direktør

Jon Lanestedt
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur